

Bemærkninger til høringssvarene vedr. udkast til

Forslag til

Lov om ændring af lov om social service og lov om friskoler og private grundskoler m.v.

(Udredningsteams og visitationsudvalg, forældres udførelse af hjælp til børn i hjemmet og specialpædagogisk rådgivning i hjemmet, tolkning ved sociale aktiviteter, udvidede beføjelser til Ankestyrelsen og de sociale nævn, borgerstyret personlig assistance, styrket indsats overfor kvinder og børn på krisecentre, krav til varigheden af kursus til plejeforældre)

Modtagne høringssvar

Følgende har svaret: Advokatrådet, Ankestyrelsen, Børnerådet, Børnesagens Fællesråd, Center for Ligebehandling, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Blindesamfund, Dansk Handicap Forbund, Dansk Socialrådgiverforening, Danske Døves Landsforbund, Danske Fysioterapeuter, Danske Handicaporganisationer, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Det Centrale Handicapråd, EM Consult, Ergoterapeutforeningen, Fag og Arbejde (FOA), Fagligt Fælles Forbund (3F), Foreningen af Danske Døvblinde, Foreningen Hjerneaktiv, ForældreLANDSforeningen (FBU), Frie Skolers Lærerforening, Handel, Transport og Service (HTS), Hjernebarnet, Høreforeningen, Høreforeningens Tolkeformidling, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland, Kommunernes Landsforening, Kristelig Fagbevægelse, Københavns Byret, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Landsforeningen af Kvindekrisecentre (LOKK), Lærernes Centralorganisation, Plejefamiliernes Landsforening (PLF), Rådet for Socialt Udsatte, Socialpædagogernes Landsforbund.

Lærernes Centralorganisation, Rådet for Socialt Udsatte og Fagligt Fælles Forbund 3F har ingen bemærkninger til lovforslaget. DA har ikke ønsket at kommentere lovforslaget.

Ændringer på baggrund af høringsrunden

- Det tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger, at borgeren fortsat har mulighed for at overdrage administrationen af ordningen til fx et privat servicefirma (1.2.).
- Det tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger, at der ved udmålingen af støtte skal tages højde for nødvendige udgifter til instruktion i f.eks. løfteteknik m.v. (1.3.).

- Forskelle i målgruppe m.v. mellem servicelovens § 95 og 96 tydeliggøres i lovforslagets bemærkninger (1.5.).
- Kommunalbestyrelsens pligt til også at lade rådgivning og vejledning indeholde i opfølgende arbejde, indarbejdes i kommende vejledning om særlig støtte til voksne (1.6.).
- Terminologi i lovforslaget og bemærkningerne tilrettes, så der fremover anvendes betegnelsen 'borgerstyret personlig assistance' (BPA) og 'borger' frem for 'bruger'.
- Det kommer til at fremgå af lovforslaget, at velfærdsministeren ligeledes fastsætter regler om inddragelse af barnet (2.2).
- Det præciseres, at målgruppen for tolk ved sociale aktiviteter omfatter personer, der som følge af et skelne tab er funktionelt døve, og dermed har behov for tolk. Det præciseres, at tolkning også kan ydes som mund-håndsystemtolk, tegnstøttet kommunikation og taletolk (3.3).
- Formuleringen i § 99 a, stk. 2, ændres, så et behov på mere end 50 timer årligt betegnes som 'et større behov' (3.4).
- Det præciseres, at høretabet og det deraf følgende behov for tolk skal dokumenteres i samarbejde med en faglig ekspertise på området (3.4).
- Det præciseres, at behov for dobbelttolk medfører dobbeltforbrug af timer, som kommunen skal tage stilling til ved visiteringen (3.4).
- I lovforslagets punkt 5 om ændring af servicelovens § 65, stk. 1, ændres ordet "opholdssted" til "anbringelsessted" (5.5).

Bemærkninger til lovforslaget

Lovforslaget består af 6 elementer.

1. Fleksible hjælperordninger

1.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Kommunernes Landsforening (KL), Danske Handicaporganisationer (DH), Det Centrale Handicapråd/Center for Ligebehandling af Handicappede, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH), Dansk Handicap Forbund (DHF), Dansk Blindesamfund, Socialpædagogernes Landsforbund, HTS, Kristelig Fagbevægelse, EM-Consult og Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland er positive bl.a. overfor lovforslagets elementer med forbedringer af hjælperordningernes brugervenlighed og fleksibilitet og ophævelsen af kravet om, at borgeren skal have eller kunne få et højt aktivitetsniveau.

Med undtagelse af Socialpædagogernes Landsforbund har de nævnte organisationer m.v. dog også en række bemærkninger til lovforslaget.

1.2. Pligt til kommunalbestyrelsen til at tilbyde at administrere hjælperordningen

Dansk Handicap Forbund og Danske Handicaporganisationer ønsker, at formuleringerne af forslaget § 95, stk. 5 og § 96, stk. 4, udvides, således at det tydeligt fremgår, at brugere af hjælperordninger kan vælge at overdrage administrationen fx til et privat servicefirma.

Kommentar:

Det tydeliggøres i lovforslaget bemærkninger, at modtagere af et tilskud efter servicelovens § 95-96 i lighed med de gældende regler på området fortsat har mulighed for at overdrage administrationen af hjælperordningen til fx et privat servicefirma. Det er ikke hensigten, at der skal ske ændringer i forhold til de personer, der har anvendt en sådan løsning hidtil.

1.3. Udmåling af støtte, herunder løn- og ansættelsesforhold for hjælpere

Kommunernes landsforening, Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd/Center for Ligebehandling af Handicappede, Dansk Handicap Forbund, FOA – Fag og Arbejde, Kristelig Fagbevægelse og Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland kommenterer, at lovforslaget ikke giver præcis anvisning af udmålingen af den økonomiske støtte til hjælperordninger herunder, at lovforslaget ikke løser spørgsmålet om hjælpernes løn- og ansættelsesvilkår.

FOA – Fag og Arbejde bemærker, at det er væsentligt for rekruttering og fastholdelse af hjælpere, at hjælperne sikres et godt arbejdsmiljø og herunder mulighed for faglig sparring og supervision.

Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland peger desuden på, at det bør præciseres, at kommunalbestyrelsen har pligt til at udmåle tilskuddet til en række udgifter, herunder udgifter til kurser i løfteteknik m.v., billetter til ledsagere m.v. kan dækkes.

Kommentar:

Det kan oplyses, at satspuljepartierne er enige om, at der til forhandlingerne om satspuljen for 2009 skal tilvejebringes et grundlag for at sikre, at hjælpere som ansættes efter SEL §§ 95-96, også i praksis tilbydes løn og ansættelsesvilkår, der er sammenlignelige med faggrupper, der udfører tilsvarende arbejde, i overensstemmelse med de gældende vejledninger til loven. En løsning vil derfor kunne træde i kraft den 1. januar 2009, samtidig med lovforslagets ændringer vedrørende hjælperordninger.

I forhold til hjælpernes arbejdsmiljø kan det oplyses, at der i forbindelse med lovforslaget afsættes midler til etablering af en rådgivningsfunktion for hjælperordningerne. Der henvises til kommentaren punkt 1.6.

Udmålingen af støtte, herunder f.eks. særskilt udmåling til billetter m.v. fremgår af bemærkningerne til lovforslaget. Der vil dog i lovforslagets bemærkninger blive tydeliggjort, at udgifter til nødvendig instruktion i fx løfteteknik m.v., i lighed med gældende praksis forudsættes udmålt i forbindelse med tilskuddet til hjælperordningerne.

1.4. Overdragelse af arbejdsgiveransvaret til kommunalbestyrelsen

Kristelig Fagbevægelse foreslår, at arbejdsgiveransvaret skal overdrages til kommunalbestyrelsen, når borgeren ikke vælger at overdrage arbejdsgiveransvaret til en organisation eller en privat virksomhed. Kristelig Fagbevægelse ønsker desuden, at der fastsættes regler for, hvad der skal ske, hvis borgeren ikke kan fortsætte som arbejdsgiver.

Kommentar:

En række eksisterende brugere har i dag velfungerende ordninger og ønsker fortsat at fungere som arbejdsgiver for deres hjælpere. Det vurderes derfor ikke at være hensigtsmæssigt at afskære borgerne fra denne mulighed.

Kommunalbestyrelsen har, som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, fortsat en tilsynsforpligtelse i forhold til personer, der modtager hjælp efter både §§ 95-96. Borgerens evne til fortsat at fungere som arbejdsgiver vil naturligt skulle indgå i tilsynet.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

1.5. Målgruppe, herunder hjælperordninger for unge, personer i botilbud m.v.
KL, Ankestyrelsen, Danske Handicaporganisationer, Dansk Handicap Forbund, Det Centrale Handicapråd/Center for Ligebehandling af Handicappede, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland og EM Consult gør opmærksom på, at der med lovforslagets krav om at brugeren/tilskudsmodtageren skal kunne fungere som arbejdsleder, fortsat vil være en gruppe mennesker med omfattende hjælpebehov, som på grund af deres funktionsnedsættelse ikke vil være omfattet af servicelovens §§ 95-96. Der opfordres derfor til, at der etableres hjælperordninger også for personer med kognitive funktionsnedsættelser m.v. samt børn og unge. Dansk Handicap Forbund ønsker også at sikre, at ældre kan modtage hjælp i form af en hjælperordning. Danske Handicaporganisationer ønsker det indsat i lovforslagets formålsbestemmelse, at man skal kunne få en hjælperordning, uanset at man ikke uden støtte kan fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Tilsvarende gør Danske Handicaporganisationer og EM Consult opmærksom på, at lovforslagets bemærkninger om, at personer, der bor i botilbud m.v., normalt ikke er omfattet af muligheden for at få en hjælperordning, er problematiske. Der peges på, at beboere i botilbud i nogle tilfælde fortsat oplever, at der ikke sker en konkret og individuel udmåling af hjælpen til den enkelte, og at botilbud mv. derfor, i modstrid med intentionerne i serviceloven, fortsat har et institutionslignende præg.

Dansk Handicap Forbund (DHF) mener desuden, at retten til selv at ansætte hjælpere også bør omfatte personer, der har behov for hjælp i mindre end 20 timer ugentligt. DHF gør opmærksom på, at der tilsyneladende er en række borgere, der får udmålt præcist 19 timers hjælp pr. uge, og som derfor ikke er omfattet af retten til at modtage et tilskud til ansættelse af hjælpere efter servicelovens § 95, stk. 2.

Endeligt peger særligt KL og Danske Handicaporganisationer på, at der er behov for en tydeliggørelse af forskelle i personkredsene for henholdsvis servicelovens §§ 95 og 96. Ligesom KL er kritiske overfor Velfærdsministeriets vurdering af udvidelsen af målgruppen for lovforslaget.

Kommentar:

I forbindelse med satspuljeaftalen for 2007 er der afsat i alt 3,2 mio. kr. til forsøg med hjælperordninger til personer, der ikke umiddelbart er omfattet af personkredsen for hjælperordningen. Det gælder særligt personer, der ikke uden støtte vil kunne varetage funktionen som arbejdsleder for hjælperne. Dette forsøg løber i 2010-2011 og evalueres efterfølgende. Der skal derefter tages stilling til, om der er behov for en generel udvidelse af personkredsen til

personer, der ikke uden støtte opfylder kravene til at fungere som arbejdsleder for hjælperne.

Med satspuljeaftalen for 2008 blev der desuden afsat 4 mio. kr. (i perioden 2009-2010) til opfølgning på afdækningen af ledsagerordningen for unge. Anvendelsen af disse midler skal ske efter nærmere aftale med satspuljepartierne.

I forhold til lovforslagets bemærkninger om, at der normalt ikke tilbydes hjælperordninger til personer i botilbud, plejehjem og lignende, skal det oplyses, at bemærkningerne er i overensstemmelse med gældende ret, idet de tilsvarende bemærkninger fremgik af forslag til lov om social service (L 229, som blev lovfæstet ved lov nr. 454 af 10. juni 1997) og punkt 44 i Vejledning om særlig støtte til voksne (nr. 96 af 5. december 2006). Der sker således ikke ændringer i forhold til gældende ret. Bemærkningen er ikke til hinder for, at det i særlige tilfælde kan lade sig gøre at tildele hjælperordninger til personer, der fx bor i botilbud, beskyttede boliger eller lignende.

Til Danske Handicaporganisationer, EM Consult og DHF's bemærkninger om udmåling af støtte skal det bemærkes, at kommunalbestyrelsen skal behandle ansøgninger og spørgsmål om hjælp i forhold til alle de muligheder, der findes i den sociale lovgivning. Borgeren har mulighed for at klage over kommunalbestyrelsens afgørelse efter de gældende regler i serviceloven og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. I forhold til ændringer for personer i botilbud m.v. henvises til servicelovens § 3, stk. 2. Det fremgår heraf, at beslutninger om væsentlige ændringer af den konkrete indsats kan indbringes for de sociale nævn.

Det skal desuden bemærkes, at der ikke i de eksisterende regler eller i lovforslaget er regler, der begrænser ældres adgang til at modtage hjælp i form af et kontant tilskud efter servicelovens §§ 95-96.

I forhold til bemærkningerne om en tydeliggørelse af personkredsen for henholdsvis §§ 95 og 96 vil forskellene i personkredsen søges uddybet i lovforslagets bemærkninger.

Det skal dog bemærkes, at hovedforskellen mellem disse bestemmelser er, at hjælp efter § 96 omfatter både hjælp i og udenfor hjemmet.

Hjælperordningen efter servicelovens § 96 er desuden som udgangspunkt rettet mod personer med mere massive og sammensatte hjælpebehov. Efter servicelovens § 95, stk. 2 og 3, er der tale om en ret for personer, der har behov for hjælp i hjemmet i mere end 20 timer om ugen. Personer, der modtager hjælp efter § 95, vil derfor normalt være personer med et mere omfattende hjælpebehov (mindst 20 timer ugentligt) – men ikke af så massivt et omfang som forudsættes efter § 96, og hvor der er et begrænset behov for hjælp til ledsagelse udenfor hjemmet, som forudsættes dækket efter servicelovens § 97 (ledsageordningen).

En fast timegrænse på fx 40 timer om ugen som kriterium for hjælperordningen vil gøre ordningen mindre fleksibel. Der kan dermed være personer med et mindre omfattende, men sammensat hjælpebehov, som derved afskæres fra at modtage hjælp i form af en hjælperordning efter servicelovens § 96.

I forhold til KL's kritik af Velfærdsministeriets vurdering af lovforslagets betydning for udvidelsen af målgruppen kan det oplyses, at udvidelsen af målgruppen vil medføre, at en række personer, der i dag modtager hjælp efter fx § 83 i serviceloven, fremover får mulighed for at modtage hjælpen i form af et kontant tilskud efter §§ 95-96 – afhængig af kommunalbestyrelsens vurdering af borgernes behov. Det er Velfærdsministeriets opfattelse, at dette ikke i sig selv vil medføre et øget hjælpebehov. I forhold til bemærkningerne om problemer med at rekruttere og fastholde hjælpere, skal der henvises til punktet vedr. løn- og ansættelsesforhold for hjælpere.

1.6. Rådgivning, vejledning og informationsindsats

KL, Danske Handicaporganisationer, Dansk Handicap Forbund og HTS har bemærkninger til sikring af rådgivning, vejledning og informationsindsats både overfor nuværende og fremtidige brugere og sagsbehandlere i kommunerne.

Kommentar:

Der er i forbindelse med aftalen om satspuljen for 2007 og 2008 afsat i alt 6,5 mio. kr. i perioden 2008-2011 til forsøg med etablering af en rådgivningsfunktion for hjælperordningerne.

Det er hensigten, at der dermed skal tilbydes daglig rådgivning og vejledning, så brugere af hjælperordningerne sikres den nødvendige og opdaterede viden om fx ansættelsesregler, barselsfonde, forsikring mv. Hertil kommer, at der skal afsættes midler til at tilbyde kortere kurser i arbejdsgiver og arbejdslederopgaver og -roller. Indholdet kan fx omhandle lovgivning, ledelse, etik, skemalægning, konflikthåndtering m.v. Kurserne forudsættes at blive tilbudt både nye og eksisterende brugere af §§ 95 og 96 ordninger.

Det forventes, at rådgivningsfunktionen vil kunne flytte mange af de mere praktiske og meget konkrete spørgsmål om den daglige drift af hjælperordningen fra de kommunale sagsbehandlere. Kommunalbestyrelsen vil dog fortsat have en generel forpligtelse til at sikre rådgivning og vejledning for mennesker med nedsat funktionsevne, jf. servicelovens § 12. Kommunalbestyrelsens tilbud skal efter denne bestemmelse også omfatte opfølgende arbejde. Velfærdsministeriet vil indarbejde dette i den efterfølgende revision af Vejledning om særlig støtte til voksne.

Der er desuden afsat 500.000 kr. til en vejlednings- og informationsindsats i forbindelse med forslaget om mere fleksible hjælperordninger i satspuljeaftalen for 2008.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

1.7. Kommunalt tilbud om hjælperordninger til personer, der ikke umiddelbart er omfattet af personkredsen

Danske Handicaporganisationer, Dansk Handicap Forbund, Dansk Blindesamfund, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Center for Ligebehandling af Handicappede, Det Centrale Handicapråd og EM Consult har bemærkninger til den foreslåede etablering af en adgang for kommunalbestyrelsen til at kunne tilbyde hjælperordninger til personer, der ikke umiddelbart er omfattet af personkredsen for hjælperordningen, når kommunalbestyrelsen vurderinger, at en hjælperordning vil give den bedste mulighed for at sikre en helhedsorienteret og sammenhængende hjælp for borgeren. Overordnede er høringssvarene positive overfor denne adgang – men

der stilles bl.a. forslag om, at forslaget ændres til, at kommunalbestyrelsen skal tilbyde en hjælperordning under disse omstændigheder.

Kommentar:

Forslaget er indsat i forlængelse af et ønske om at sikre kommunalbestyrelserne en adgang til at tilbyde en helhedsorienteret hjælp til borgeren, som derved vil få et tilbud om en mere sammenhængende og fleksibel hjælp end i dag – hvor hjælpen til den enkelte i stedet skal ydes efter en række forskellige bestemmelser i serviceloven m.v.

Det er ikke hensigten at forpligte kommunalbestyrelsen til at tilbyde hjælperordninger til personer, der ikke falder indenfor personkredsen for hjælperordninger efter servicelovens § 96.

Bemærkningen giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

1.8. Andre bemærkninger

Danske Handicaporganisationer foreslår, at der i stedet for lovforslagets betegnelser om brugere, fleksibel hjælperordning m.v. anvendes betegnelsen 'borgerstyret personlig assistance'. Ligesom Danske Handicaporganisationer ønsker præciseret, at arbejdsgiveransvaret helt eller delvist kan overdrages til andre.

Dansk Blindesamfund foreslår, at der i forlængelse af B 130 (folketingsåret 2006-2007) igangsættes en samlet undersøgelse af omfanget af blindes hjælpebehov – og i hvilket omfang dette behov dækkes efter de gældende bestemmelser på det sociale område.

I flere høringssvar stilles desuden spørgsmål ved de opstillede effektmål for lovforslaget.

Kommentar:

Lovforslagets terminologi tilrettes, således at der anvendes betegnelsen 'borgerstyret personlig assistance' (BPA) og 'borger' i stedet for 'bruger'.

Det vurderes dog ikke hensigtsmæssigt at indføre, at selve arbejdsgiveransvaret delvist kan overdrages til andre. Det er ministeriets opfattelse, at der skal være udpeget en juridisk person, der har det formelle ansvar fx i forbindelse med udarbejdelse af lovpligtige ansættelsesbeviser, afskedigelse af hjælpere m.v. Det er dog muligt i den kontrakt, som parterne forudsættes at indgå, når arbejdsgiveransvaret overdrages til andre, jf. lovforslagets bemærkninger til nr. 10, at aftale, hvilke opgaver arbejdsgiver og bruger nærmere skal udføre.

I forhold til anmodningen om en undersøgelse af blinde og svagtsynedes hjælpebehov vurderes det ikke hensigtsmæssigt, at der igangsættes initiativer udenfor lovforslagets formål.

I forhold til spørgsmålet om de opstillede effektmål kan det oplyses, at Velfærdsministeriet i forbindelse med satspuljeaftalen og lovarbejdet har vurderet, at de opstillede mål er realistiske. Det skal dog bemærkes, at ministeriet er opmærksomt på, at implementeringen af nye regler kan være tidskrævende. Ministeriet vil derfor overveje, hvilke tiltag der skal igangsættes for at sikre en effektiv implementering bl.a. gennem vejledningsindsats overfor borgere og kommuner.

2. Udredningsteams og visitationsudvalg, forældres udførelse af hjælp til børn i hjemmet og specialpædagogisk rådgivning i hjemmet

Lærernes Centralorganisation har ingen bemærkninger til denne del af lovforslaget.

2.1. Generelle bemærkninger til forslaget

Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet, Ergoterapeutforeningen og Danske Fysioterapeuter kan tilslutte sig formålet med forslaget og giver udtryk for, at det er positivt, at forældre, der ønsker at træne deres børn, nu sikres økonomisk mulighed til dette. En træningsindsats i hjemmet må dog aldrig blive forældrenes eneste mulighed. Der skal derfor til enhver tid være mulighed for at gøre brug af et tilbud uden for hjemmet, som kommunen har forpligtelsen til at sikre kvaliteten af og føre tilsyn med.

Foreningerne Hjernebarnet og Hjerneaktiv er glade for, at der nu bliver skabt en permanent og landsdækkende ordning, som giver familierne mulighed for at få økonomisk støtte til at hjemmetræne barnet. Lovforslaget tager højde for en række af de problemer, der kan forekomme, når loven skal anvendes i kommunerne og imødekommer i vidt omfang familiernes behov og imødekommer også mulighed for familierne for at kombinere et dagtilbud med hjemmetræning.

Kommunernes Landsforening støtter forslaget, fordi det medfører, at kommunerne vil kunne tilbyde forældrene og børnene en mere fleksibel og individuelt tilrettet hjælp. Det er positivt, at forældre, som kan og vil løfte opgaven med at yde hjælp og støtte til barnet, får denne mulighed, og at forældre, som vælger at undervise deres barn med nedsat funktionsevne i hjemmet, får relevant specialpædagogisk rådgivning til at varetage opgaven.

2.2. Bemærkninger om inddragelse af barnet

Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd, Center for Ligebehandling af Handicappede, Børnerådet og Socialpædagogerne påpeger, at barnets ret til medbestemmelse i følge Handicapkonventionen og Børnekonventionens artikler om retten til at blive hørt, retten til uddannelse og retten til leg og fritid ikke indgår i lovforslaget. Der skal derfor indskrives en forpligtelse om barnets ret til medbestemmelse i den udstrækning, som barnet evner det, i forslaget.

Kommentar:

Bemærkningerne giver anledning til at præcisere barnets ret til at blive inddraget.

Det foreslås derfor, at det fremgår af forslaget, at velfærdsministeren ligeledes fastsætter regler om inddragelse af barnet.

2.3. Bemærkninger om udredning

Kommunernes Landsforening antager, at det kommunale udredningsteam er det allerede eksisterende samarbejde mellem kommunernes socialforvaltninger og skoleforvaltninger vedr. børn med særlige behov. Det ønskes præciseret, om

udredningsteamet skal supplere eller erstatte allerede eksisterende teams. Desuden bør det fremgå om, og hvordan udredningen supplerer eller erstatter undersøgelsen efter servicelovens § 50.

Kommentar:

Det vil fremgå af den efterfølgende bekendtgørelse, at det tværfaglige udredningsteam kan bygge på eksisterende udredningsteams på den måde, at det kan være et permanent sammensat team bestående af relevante fagpersoner eller sammensættes ad hoc med fagpersoner med relevans i forhold til det enkelte barns funktionsnedsættelse. Udredningen vil bygge på undersøgelsen efter servicelovens § 50 på den måde, at forældre og eventuelt barnet/den unge skal inddrages aktivt i udredningsprocessen.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.4. Bemærkninger om kurser i udlandet

Foreningerne Hjernebarnet og Hjerneaktiv påpeger, at de institutter, der udbyder undervisning i de tre hjemmetræningsmetoder, som medlemmerne benytter, er hjemmehørende i udlandet. Foreningerne arbejder løbende på at få de pågældende institutter til at tilbyde undervisning i Danmark. I de situationer, hvor en familie ikke kan få plads på overtegnede kurser, vil det være hensigtsmæssigt, at familier kan få dækket udgiften til kurser i udlandet inden for maksimumbeløbet.

Kommentar:

Forslaget indebærer bl.a., at familierne inden for et beløb på op til 500.000 kr. årligt kan få dækket udgifter til kurser hér i landet, men ikke til kurser der afholdes i udlandet. Dette hænger sammen med bestemmelserne i bekendtgørelsen om ydelser efter lov om social service under midlertidige ophold i udlandet, i følge hvilken der kun i særlige tilfælde efter en konkret vurdering kan ydes tilskud til dækning af ekstra omkostninger, der er forbundet med kortvarige ferieophold i udlandet.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.5. Bemærkninger om dokumenterbarhed

Danske Handicaporganisationer mener, at det skal fremgå, hvordan metoderne skal være dokumenterbare og/eller dokumenterede for at kunne godkendes, og hvem der er forpligtet til at tilvejebringe dokumentationen.

Ergoterapeutforeningen og Danske Fysioterapeuter forstår ikke sondringen mellem på den ene side dokumenterbare metoder og på den anden side frafald af kravet om videnskabelig dokumentation, idet behandling af såvel børn som voksne bør ske på baggrund af videnskabelig dokumentation.

Kommentar:

Et af kriterierne for, at kommunalbestyrelsen kan godkende træning i hjemmet, er, at træningen skal ske efter dokumenterbare metoder. Der stilles ikke krav om, at metoderne skal være videnskabeligt dokumenterede. Dette hænger sammen med, at der er et yderst begrænset antal metoder, der vil kunne leve op til dette. Der vil blive udarbejdet materiale til kommunerne, således at de får brugbare og konkrete redskaber til at kunne vurdere træningsmetoderne og deres dokumenterbarhed. Der vil desuden blive iværksat en forskningsmæssig undersøgelse af hjemmetræning på børnenes udvikling.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.6. Bemærkninger om fysioterapi og ergoterapi

Ergoterapeutforeningen og Danske Fysioterapeuter finder det uforståeligt, at familierne ikke får mulighed for at trække på de kompetencer, der har barnets motoriske udvikling som faglig kerne. De foreslår, at kommunerne skal have pligt til at stille ergoterapeutisk og fysioterapeutisk bistand til rådighed for familierne, ligesom kompetencen bør være til stede i den fagkyndige vurdering af barnets behov, i tilsynet mm.

Kommentar:

Det fremgår af forslaget, at kommunalbestyrelsen skal nedsætte et tværfagligt udredningsteam og et tværfagligt visitationsudvalg. Det vil være helt relevant, at ergoterapeuter og fysioterapeuter indgår med deres viden i denne sammenhæng, ligesom det vil være relevant, at de indgår i tværfaglige tilsynsteams.

Forslaget indebærer, at træning i hjemmet ikke kun kan foregå efter alternative træningsmetoder, men også efter konventionelle metoder, dvs. metoder der almindeligvis anvendes i de offentlige tilbud, herunder bl.a. fysio- og ergoterapeutiske metoder.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.7. Bemærkninger om kombination af undervisning og træning i hjemmet

Danske Handicaporganisationer, Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede peger på, at det klart må defineres i forhold til det enkelte barn, hvilke dele af træningsindsatsen der foregår i medfør af serviceloven, og hvilke dele af barnets aktiviteter der foregår i medfør af folkeskoleloven. Efter organisationernes opfattelse vil dette samtidig sikre, hvornår der er klageadgang til Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede foreslår desuden, at det i vejledninger på begge sektorområder understreges, at kommunen har en forpligtelse til at føre tilsyn med såvel træningen som undervisningspligtens overholdelse.

Kommentar:

Undervisningsministeriet skal hertil bemærke, at kommunalbestyrelsens tilbud om vederlagsfri specialundervisning og anden pædagogisk bistand til børn, hvis udvikling på grund af sprog- og talevanskeligheder kræver en særlig hensyntagen eller støtte, ikke ydes i henhold til folkeskoleloven, men i henhold til friskoleloven. Der er derfor ikke mulighed for at indbringe kommunalbestyrelsens afgørelser om sprog- og taleundervisningen for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning.

For så vidt angår kommunalbestyrelsens tilsyn med hjemmeundervisningen, fremgår det klart af friskolelovens § 35, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med den undervisning, som børnene får i hjemmet. Der er derfor ingen grund til at udstede en særlig vejledning om tilsynet med undervisningen.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.8. Bemærkninger om tilsyn

Den Uvildige Konsulentordning, Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede er uforstående over for, at der i tilsynet ud over en vurdering af barnets trivsel, udvikling og sundhed skal indgå en vurdering af, om familien som helhed trives, herunder også eventuelle søskende, idet et sådant tilsyn falder ind under den tilsynsforpligtelse, som kommunen i forvejen har. De mener, at dette bør omformuleres til, at familien som helhed tilbydes rådgivning i forbindelse med træning af barnet i hjemmet.

Kommentar:

Vurdering af familiens trivsel bliver fremhævet som et af de elementer i tilsynet, som kommunalbestyrelsen skal være opmærksom på, fordi træning i hjemmet vil kunne påvirke hele familiens dagligdag, herunder eventuelle søskende. Tilsynet vil netop kunne medvirke til at afdække familiens eventuelle behov for den rådgivning, som kommunalbestyrelsen er forpligtet til at give tilbud om.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

2.9. Bemærkninger om revision af forslaget

Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede påpeger, at den forskningsmæssige undersøgelse af effekten af hjemmetræning og forældretilfredshedsundersøgelsen mm. bør inddrages i revisionen af forslaget og ikke kun resultaterne fra undersøgelsen om Doman og Family Hope Center metoderne.

Foreningerne Hjernebarnet og Hjerneaktiv anfører, at det er en alvorlig misforståelse at lade hele hjemmetræningsordningen alene afhænge af forskningsprojektet om Doman og Family Hope Center metoderne. Det er urimeligt, hvis det kommer til at gå ud over forældre, der hjemmetræner deres barn fx efter ABR metoden, såfremt det viser sig, at forskningsprojektet stiller sig negativt over for disse metoder.

Kommentar:

Forslaget skal revideres i 2011, fordi det er på det tidspunkt, at resultaterne fra forskningsprojektet om Doman og Family Hope Center metoderne foreligger. Revision af forslaget vil ikke kun blive foretaget på baggrund af forskningsprojektet. Øvrige relevante undersøgelser vil ligeledes skulle indgå i revisionen.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

3. Tolkning ved sociale aktiviteter

Frie Skolers Lærerforening, Fagligt Fælles Forbund og Københavns Byret har ingen bemærkninger har til forslaget om tolkning ved sociale aktiviteter.

I de indkomne høringssvar fra Dansk Socialrådgiverforening, Dansk Handicap Forbund, Plejefamiliernes Landsforening ForældreLANDSforeningen, Fag og Arbejde, Landsorganisationen af KvindeKrisecentre, Børnesagens Fællesråd, Dansk Blindesamfund, Handel, Transport og Service, Klubben for Brugere og Hjælpere i Nordjylland og Den Uvildige Konsulentordning på

Handicapområdet har der ikke været særlige bemærkninger til forslaget om tolkning ved sociale aktiviteter.

3.1. Generelle holdninger til lovforslaget

Børnerådet tilslutter sig forslaget om tolkning ved sociale aktiviteter.

Kommunernes Landsforening (KL), Danske Handicaporganisationer (DH), Det Centrale Handicapråd og Center for Ligebehandling af Handicappede (CLH), Danske Døves Landsforbund (DDL), Foreningen af Danske Døvblinde (FDDB), Høreforeningen, Høreforeningens Tolkeformidling og Socialpædagogernes Landsforbund (SL) tilslutter sig forslaget, men har dog alle en række indvendinger og bemærkninger.

3.2. Bemærkninger vedrørende formålet med forslaget

KL, DH, CLH, DDL, FDDB, Høreforeningen, Høreforeningens Tolkeformidling og SL er positive overfor, at lovforslaget sikrer en permanent lovfæstet ret til tolkning ved sociale aktiviteter.

3.3. Bemærkninger vedrørende målgruppen for forslaget

DH, FDDB og høreforeningen finder, at målgruppen skal omfatte funktionelt døve som følge af et skelnetab. Desuden bør ordningen omfatte alle former for tegnsprog, herunder TSK-, MHS-, taktil- og skrivetolkning. SL nævner desuden, at beskrivelsen af tolkeformer bør indbefatte taletolk.

Kommentar:

Det tilføjes, at målgruppen indbefatter funktionelt døve med et skelnetab, og tolkning kan ydes som tegnstøttet kommunikation, mundhåndssystem og taletolkning.

3.4. Bemærkninger vedrørende bevilling af tolk ved sociale aktiviteter

DH og DDL er bekymrede for, at ordningen bliver en bureaukratisk og administrativ tung procedure for kommunerne, særlig i betragtning af den lille målgruppe. FDDB anbefaler, at ordningen videreføres med en central landsdækkende enhed, der bevilger tolkning ved sociale aktiviteter. DDL påpeger risikoen for forskellig bevillingspraksis i kommunerne.

DH og Høreforeningen anbefaler, at det fremgår af vejledningen, at den relevante faglige ekspertise skal inddrages i dokumenteringen af høretab. CLH mener, at kravet om manglende mulighed for at kommunikere med andre uden brug af tolk skal forstås situationsbestemt. KL finder det positivt, at det er aktivitetsniveauet, og ikke høretabet, der er afgørende for tildeling af tolkning ved sociale aktiviteter.

DH, CLH og Høreforeningen er uenige i begrænsningen på 50 timer. Der bør suppleres med en beskrivelse af, hvornår der kan bevilges mere end 50 timer tolkning om året.

DH, CLH, Høreforeningen og SL mener, at aktiviteter, hvortil der er behov for to tolke, ikke bør medføre et dobbeltforbrug af timer for brugeren. FDDB påpeger, at døvblinde ikke kan eller skal have den nødvendige viden og ekspertise til at afgøre, om der er behov for en eller to tolke i en specifik situation.

FDDDB finder, at det er diskriminerende at betegne et behov på mere end 50 timer om året som et stort behov. FDDDB ønsker derfor at ændre formuleringen til et større behov for tolkning.

DH finder, at den årlige administrative genbevilling bør være en løbende bevilling, som kan, men ikke skal, finde sted årligt. Det skal desuden understreges, at brugeren af tolk udelukkende skal sandsynliggøre, og ikke dokumentere, niveauet af sociale aktiviteter, hvortil der er behov for tolk.

Kommentar:

Formuleringen i § 99 a, stk. 2, ændres, så et behov på mere end 50 timer betegnes som et større behov.

Det præciseres i bemærkningerne, at det er den faglige ekspertise på høretabsområdet, der er afgørende for vurderingen af, om et høretab eller manglende skelneevne medfører behov for tolk.

Det præciseres, at to tolke medfører et dobbeltforbrug af timer, som skal medregnes ved bevilling af tolke. I bekendtgørelsen over sociale aktiviteter, hvortil der kan ydes tolk, fastsættes der krav til, hvornår der skal bevilges dobbelt timeantal til en aktivitet. Kravene fastsættes i samarbejde med de relevante handicaporganisationer på området i overensstemmelse med de eksisterende retningslinjer for brug for dobbelttolk i Det Sociale Tolkeprojekt.

3.5. Bemærkninger vedrørende liste over sociale aktiviteter

Høreforeningen mener ikke det er muligt at lave en udtømmende liste. Høreforeningen mener det sender et forkert signal, at det understreges at familiefester nævnes som et område, hvortil der kan ydes tolkning.

DH, CLH, DDL mener, at en udtømmende liste over de aktiviteter, hvortil der kan ydes tolk ved sociale aktiviteter, vil være for begrænsende, og anbefaler derfor en vejledende, ikke udtømmende liste, der bør udarbejdes i samarbejde de relevante med handicaporganisationer.

KL bemærker, at en udtømmende liste over aktiviteter, hvortil der kan gives tolkning ved sociale aktiviteter, vil fremme en enkel sagsbehandling i kommunerne, men KL er samtidig betænkelige ved, at kommunerne dermed fratages muligheden for lokalt at prioritere hvilke aktiviteter, hvortil kommunen vil yde tolk til.

SL mener, at den udtømmende liste er afgørende for bevilling af tolkning ved sociale aktiviteter, og at sektoransvarlighedsprincippet bør sikres i den forbindelse.

DH, FDDDB og Høreforeningen understreger, at der bør tages stilling til, hvordan tolkningen ved andre aktiviteter end sociale aktiviteter, hvor der i dag ikke er hjemmel til at bevilge tolk, vil blive løst i fremtiden. DDL finder det vigtigt, at der er afsat midler til at dække tolkning til alle aktiviteter, til der er skabt den nødvendige hjemmel i lovgivningen.

Kommentar:

Den udtømmende liste over aktiviteter, hvortil der kan ydes tolkning, præciseres i en bekendtgørelse.

Bemærkninger giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

3.6. Dækning af udgifter i forbindelse med tolkens deltagelse i aktiviteter

SL mener, at der bør indføres mulighed for, at der i særlige tilfælde kan ydes mere end 500 kr. årligt til dækning af udgifter i forbindelse med tolkens deltagelse i aktiviteter.

KL finder, at der er behov for at præcisere, om ordningen om tolkning ved sociale aktiviteter kan suppleres af servicelovens §§ 41 og 100 om merudgifter.

Kommentar:

I det omfang personer, der har ret til tolkning ved sociale aktiviteter, i øvrigt opfylder betingelser for servicelovens § 100, kan vedkommende få hjælp efter servicelovens § 100, også hvis vedkommende har ret til tolk ved sociale aktiviteter.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

3.7. Gruppetolkning

DH, FDDDB, CLH finder det yderst nødvendigt, at der foretages en afklaring af, hvordan en tolkning ved en aktivitet, hvor flere personer kan anvende samme tolk, kan koordineres.

Kommentar:

Det forventes, at der foretages en koordinering af tolkning ved aktiviteter, hvortil mange med behov for tolkning er samlet. Tolkeformidlingen vil til en vis grad kunne foretage denne koordinering. Ret til tolkning er dog en individuel rettighed, som ikke kan ydes til en organisation eller en gruppe.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag til ændringer.

3.8. Tolkning i udlandet

DDL finder, at det er nødvendigt at afklare, hvorvidt der kan ydes tolk ved sociale aktiviteter i udlandet. I den forbindelse bør der gives mulighed for at dække merudgifter i forbindelse med tolkning.

Kommentar:

Det Sociale Tolkeprojekt har i en forsøgsperiode i særlige tilfælde betalt tolkning ved sociale aktiviteter i udlandet, i forbindelse med handicappolitiske aktiviteter. Forsøget vil blive evalueret i forbindelse med ophøret af Det Sociale Tolkeprojekt. Som følge af manglen på tolke og det deraf følgende behov for at prioritere tolkningerne skal resultatet af evalueringen foreligge, før der tages stilling til, om tolkning ved sociale aktiviteter skal kunne medbringes til udlandet.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

3.9. Bemærkninger vedrørende tolkeformidling og tolkeleverandører

DDL og Høreforeningens Tolkeformidling finder det positivt, at der sker en central formidling af tolk ved sociale aktiviteter.

DH, CLH, DDL og FDDDB finder, at det er vigtigt at sikre tolkebrugerens ret til frit valg af leverandør af tolkning.

DH, CLH, DDL, FDDDB, Høreforeningen, Høreforeningens Tolkeformidling og SL understreger vigtigheden af at stille krav til tolkenes uddannelse,

tolkningens kvalitet og leveringen af tolkning. FDDB nævner desuden behovet for at sikre, at der er adgang til tolkning i hele landet.

DDL understreger behovet for at fastsætte retningslinjer for prioritering af tolkninger, da mangel på tolke betyder, at ikke alle tolkninger kan dækkes.

Kommentar:

Krav til tolke og tolkeudbydere præciseres i bekendtgørelse om tolkning ved sociale aktiviteter.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

4. Styrket indsats over for kvinder og børn på kvindekrisecentre

Børnerådet, LOKK Landsorganisation af Kvindekrisecentre, Socialpædagogernes Landsforbund og KL har givet kommentarer til denne del af lovforslaget.

4.1 Familierådgiver til kvinder med børn på krisecentre

LOKK foreslår nogle ændrede formuleringer om familierådgivningens indhold, start og slutning, og ønsker ordningen udvidet til alle kvinder på krisecentrene (dvs. også kvinder uden børn). Endelig synes det at fremgå af LOKKs bemærkninger, at familierådgiverne skal ansættes på krisecentrene.

Det er KL's opfattelse, at det også for kvinder med børn er vigtigt, at de faglige medarbejdere kan skønne, hvilken og hvor meget støtte den enkelte kvinde og det enkelte barn har behov for. KL er således af den opfattelse, at kvinder og børn på krisecentre allerede i dag er omfattet af kommunernes pligt til at stille rådgivning og støtte til rådighed for børn og familier med særlige behov, ligesom KL går ud fra, at det personale, der allerede i dag er involveret i rådgivningsarbejdet, kan bruges til opgaven med rådgivning af kvinder med børn på krisecentre.

Kommentar:

LOKK's forslag om ændrede formuleringer er allerede dækket ved lovudkastets formulering, og der er alene truffet politisk beslutning om, at kvinder med børn på kvindekrisecentre skal tilbydes familierådgiver. Familierådgiverne skal ansættes af kommunerne, netop for at sikre forankringen til de foranstaltninger, som kommunalbestyrelsen måtte træffe i forbindelse med udflytningen.

Parterne bag satspuljeforliget har ønsket en særlig ret til familierådgivning til gruppen af kvinder med børn på krisecentre, begrundet i deres særlige behov. Denne ret komplementerer den kommunale forpligtelse til at give rådgivning m.v. Rådgiveren skal være ansat i kommunen, og der gives med forslaget kommunerne vide muligheder til at tilrettelægge den konkrete udformning af rådgivningsarbejdet.

Forpligtelsen til at yde rådgivningen påhviler den kommune, der efter retssikkerhedsloven er den ansvarlige handlekommune.

Med hensyn til krisecentrenes forpligtelse til at bidrage til sagens oplysning, fremgår det allerede af gældende lovgivning.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

4.2 Psykologbehandling til børn på krisecentre

Socialpædagogernes Landsforbund støtter positivt op om forslaget. Børnerådet og LOKK Landsorganisation af Kvindekrisecentre er ligeledes positive, men ønsker, at tilbuddet udvides til også at omfatte børn under 6 år samt deres mødre. Derudover ønsker LOKK Landsorganisation af Kvindekrisecentre tilbuddet udvidet til også at omfatte de voldsramte børn, der ikke kommer på krisecenter.

KL er enig i, at børn, som i længere perioder har opholdt sig på et krisecenter, kan have behov for psykologisk hjælp til at bearbejde oplevelsen. KL finder dog, at forslaget strider mod princippet om, at kommunen i den enkelte sag træffer beslutning om indhold og omfang af hjælpen ud fra individuelle og konkrete forhold. KL undrer sig endvidere over den fastsatte aldersgrænse på 6 år.

Kommentarer:

Lovforslaget om psykologbehandling til børn på kvindekrisecenter er udtryk for et bredt politisk ønske om i særlig grad at sikre børn og unge på kvindekrisecenter en målrettet hjælp til at bearbejde de ofte voldsomme oplevelser, barnet eller den unge har været udsat for.

Alderskravet på 6 år er fastsat for at sikre, at barnet er tilstrækkeligt modent til at være modtagelig for psykologbehandling. Lovforslaget forhindrer ikke kommunen i – ud fra en konkret vurdering af barnets behov og modenhed – at træffe afgørelse om at tildele et barn under 6 år psykologbehandling efter servicelovens § 52 eller efter anden lovgivning. Kommunerne skal således stadig træffe beslutning om indhold og omfang af eventuel hjælp ud over minimumsbestemmelsen om psykologbehandling ud fra de individuelle og konkrete forhold i den enkelte sag.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

5. Udvidede beføjelser til Ankestyrelsen og de sociale nævn

Ankestyrelsen, Børnerådet, Socialpædagogernes Landsforbund, Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre, Dansk Socialrådgiverforening, Plejefamiliernes Landsforening, Børnesagens Fællesråd, Advokatrådet, FBU ForældreLANDSforeningen og KL har givet kommentarer til denne del af lovforslaget.

5.1 Generelle bemærkninger

Forslaget om udvidelse af Ankestyrelsens og de sociale nævns beføjelser modtager både ros og kritik. Børnerådet, Socialpædagogernes Landsforbund, Dansk Socialrådgiverforening, Plejefamiliernes Landsforening og Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre roser forslaget og fremhæver blandt andet, at forslaget betyder en forbedring af børn og unges retstilling.

Landsforeningen af Aktive Bedsteforældre er særdeles tilfreds med, at forslaget både omhandler forbedrede samværsmuligheder mellem det anbragte barn og dets nære pårørende og omfatter borgerens indsigelsesmuligheder i spørgsmål om anbringelsessted og ændring heraf.

Børnesagens Fællesråd og FBU ForældreLANDSforeningen påpeger dog også, at de finder det tvivlsomt, at øgede krav til lovgivningen i sig selv sikrer et fagligt velfunderet socialt arbejde med udsatte børn, unge og familier og

dermed vil give den ønskede effekt med hensyn til kommunernes håndtering af udsatte børn og unge.

Kommentar

Ministeriet finder det positivt, at der er bred opbakning fra de faglige organisationer til forslaget og dets formål om at styrke anbragte børn og unges retssikkerhed.

Den lovgivningsmæssige styrkelse af Ankestyrelsens og de sociale nævns beføjelser er udtryk for, at hensynet til det anbragte barns retssikkerhed bør vægtes tungt. Samtidig er forslaget udtryk for et klart ønske om, at de øgede beføjelser til Ankestyrelsen og de sociale nævn bl.a. skal bidrage til at sikre, at der hurtigt og effektivt kan ydes barnet den rette hjælp i rette tid. Det er Velfærdsministeriets opfattelse, at forslaget dermed forbedrer muligheden for, at indsatsen overfor barnet har en positiv effekt for barnets udvikling/situation.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

5.2 Udvidelse af Ankestyrelsen og det sociale nævns egen drift kompetence

KL er generelt kritiske overfor forslaget og udtrykker undren over, at der igen sættes ind med kontrol og flere centralt fastsatte tidsfrister i forhold til kommunernes arbejde i børnesagerne. KL mener bl.a., at lovinitiativerne trækker i en helt anden retning end den, regeringen selv har lagt ud for den offentlige sektor i sit oplæg til kvalitetsreform, hvor der tales om frihed, tillid og afbureaukratisering.

KL er desuden bekymret for fagligheden på området og ser de sociale nævns og Ankestyrelsens udvidede beføjelser som udtryk for, at juraen kommer forud for det socialfaglige i børnesager. Det vil efter KL's opfattelse ikke bidrage til styrkelse af indsatsen overfor udsatte børn, unge og familier.

Konkret til de enkelte elementer i forslaget om udvidelse af Ankestyrelsens og de sociale nævns kompetencer tilkendegiver KL, at de – på nær forslaget til § 166a – ikke kan bakke op om at udvide Ankestyrelsens og de sociale nævns beføjelser.

Til forslaget om at udvide Ankestyrelsens og de sociale nævns egen drift kompetence til også at omfatte afgørelser om valg af anbringelsessted, herunder afgørelser om flytning fra et anbringelsessted til et andet, samt afgørelser om samvær med personer i barnets eller den unges netværk, anfører KL bl.a., at hverken Ankestyrelsen eller de sociale nævn har faglig indsigt i, hvordan man bedst muligt imødekommer det enkelte barns behov, og hvilke muligheder den pågældende kommune har til sin rådighed. KL mener ikke, at barnets tarv kommer i centrum ved at forskellige aktører kigger hinanden over skuldrene.

Kommentar:

Som nævnt under punkt 5.1 er styrkelsen af Ankestyrelsens og de sociale nævns beføjelser udtryk for, at hensynet til det anbragte barns retssikkerhed bør vægtes tungt. Samtidig er forslaget udtryk for et klart ønske om, at de øgede beføjelser til Ankestyrelsen og de sociale nævn bl.a. skal bidrage til at sikre, at der hurtigt og effektivt kan ydes barnet den rette hjælp i rette tid. Det er Velfærdsministeriets opfattelse, at forslaget dermed forbedrer muligheden for, at indsatsen overfor barnet har en positiv effekt for barnets udvikling/situation.

Omkring udvidelsen af Ankestyrelsen og de sociale nævns egen drift kompetence og spørgsmålet om disse ankeorganers faglige kvalifikationer, bemærker ministeriet, at Ankestyrelsen og de sociale nævn allerede i dag behandler klagesager vedrørende de kommunale myndigheders afgørelser på børn- og ungeområdet. Forslaget her udvider alene feltet for, hvilke typer af afgørelser, Ankestyrelsen og de sociale nævn kan tage op af egen drift. Det er ministeriets opfattelse, at Ankestyrelsen og de sociale nævn – som følge af deres nuværende opgaver og kompetencer – har de fornødne kvalifikationer til at vurdere, om der i den begrundelse, som den kommunale myndighed giver for sin afgørelse, er taget hensyn til barnets behov.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

5.3 Tidsfrist for kommunalbestyrelsens efterlevelse af pålæg

KL bakker ikke op omkring forslaget om, at Ankestyrelsen og de sociale nævn kan sætte tidsfrister på kommunernes efterlevelse af de pålæg, som Ankestyrelsen og nævnene kan give kommunen i de sager, hvor det formelle grundlag for at vurdere, om barnet er truet, ikke er tilstrækkeligt. KL finder ikke, at Ankestyrelsen eller de sociale nævn skal kunne blande sig i den enkelte kommunes prioritering af, hvilke sager i kommunen der er mere hastende end andre.

Kommentar:

Forslaget om at give Ankestyrelsen og de sociale nævn mulighed for at give kommuner pålæg med frist omfatter alene de sager, hvor det formelle grundlag for, at Ankestyrelsen eller det sociale nævn kan vurdere, om et barn er truet eller ej, er utilstrækkeligt pga. mangler i den kommunale sagsbehandling. Det vil således kun være i de sager, hvor kommunen ikke selv har overholdt de lovmæssige forpligtelser til enten at gennemføre en § 50 undersøgelse eller at gennemføre en samtale med barnet, at kommunen kan få et pålæg med frist. Fristen kan typisk anvendes i sager, hvor det sociale nævn eller Ankestyrelsen har en formodning om, at barnet muligvis er akut truet, og den almindelige frist på 4 måneder for en § 50 undersøgelse derfor er for lang. Fristen skal fastsættes ud fra en konkret vurdering af den enkelte sag – afhængig af hvad pålægget omhandler, og hvor akut barnets situation vurderes at være.

Baggrunden for forslaget er, at det kan være af afgørende betydning for barnets situation og videre udvikling, at det meget hurtigt bliver afklaret, om barnet lever under forhold, der nødvendiggør en indsats, fx i form af en anbringelse.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

5.4 Klageadgang i afgørelser truffet af det sociale nævn (§ 166a)

Forslaget om, at afgørelser, som de sociale nævn træffer på baggrund af deres egen drifts kompetence, skal kunne indbringes for Ankestyrelsen, kommenteres af Plejefamiliernes Landsorganisation. Organisationen ønsker, at også plejefamilier skal kunne anke en truffen eller påtænkt afgørelse.

Kommentar:

Forslaget har til formål at styrke barnets eller den unges retssikkerhed. Det er ikke en del af forslaget at ændre på det forhold, at en plejefamilie ikke i juridisk forstand er part i det anbragte barns sag. En plejefamilie har – på samme måde som andre leverandører, som kommunen vælger at indgå aftaler med om at udføre opgaver for kommunen – mulighed for at klage til kommunalbestyrelsen, hvis plejefamilien mener, at den kommunale myndighed

har truffet en forkert afgørelse. Derudover har plejefamilien tillige mulighed for – som alle andre – at rette henvendelse til det sociale nævn eller Ankestyrelsen med henblik på at de tager en sag op af egen drift.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

5.5 Andre bemærkninger

KL kritiserer den del af forslaget, som vedrører mulighed for Ankestyrelsen og de sociale nævn for at træffe afgørelse uden forudgående møde. Advokatrådet fremhæver, at samme forslag kan være en fordel i forhold til at sikre en hurtig sagsbehandling.

Plejefamiliernes Landsforening påpeger, at de finder det naturligt, hvis det fremgår af loven, at såfremt et barn er anbragt i en plejefamilie, skal denne høres forinden afgørelse træffes.

Ankestyrelsen bemærker, at ordet *opholdssted* i § 65 stk. 1 skal ændres til *anbringelsessted*. Derudover mener Ankestyrelsen, at det i serviceloven bør angives, hvem der kan træffe afgørelse først, hvis der både underrettes til ankestyrelsen og det sociale nævn.

Ankestyrelsen fremhæver samtidig, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis der i serviceloven hjælpes en adgang til at give underretning til Ankestyrelsen ved bekymring for et barn eller en ung, når kommunen ikke foretager sig det fornødne. Ifølge Ankestyrelsen er mange professionelle og almindelige borgere ikke klar over, at der også kan underrettes til Ankestyrelsen.

Kommentar:

Forslaget om mulighed for Ankestyrelsen og de sociale nævn for at træffe afgørelse uden forudgående møde udgår, idet denne mulighed allerede eksisterer, hvorfor det ikke findes nødvendig at indskrive bestemmelser herom i anden lovgivning.

Når kommunalbestyrelsen træffer afgørelser om fx ændret anbringelsessted eller hjemgivelse af et barn eller en ung, har kommunalbestyrelsen ansvaret for, at sagen forud for afgørelsen er tilstrækkeligt oplyst. I det omfang, en plejefamilie har relevant viden om det enkelte barn, følger det af kravet om at sikre sagens oplysning, at kommunalbestyrelsen skal inddrage denne viden. I den kommende revision af vejledningen på området, vil det blive præciseret, at kommunalbestyrelsen skal indhente en udtalelse fra plejefamilien, med mindre helt særlige forhold i barnets sag taler imod.

Ministeriet er enig i Ankestyrelsens forslag om at ændre ordet *opholdssted* til *anbringelsessted* i forslaget § 65, stk. 1. Derudover skal ministeriet påpege, at det allerede i dag fremgår af ”Vejledning om særlig støtte til børn og unge og deres familier”, Vejledning nr. 3 til serviceloven, at de sociale nævn og Ankestyrelsen skal koordinere indsatsen i sager, de begge har mulighed for at tage sager op af egen drift. Ministeriet finder derfor ikke, at der er behov for en lovregulering af, hvem der skal behandle sagen først, hvis begge myndigheder underrettes om samme sag.

Til Ankestyrelsens kommentarer om, at der bør indføres en generel hjemmel til at give underretning til Ankestyrelsen ved bekymring for et barn eller en ung, når kommunen ikke foretager sig det fornødne, bemærkes det, at de gældende regler for underretningspligten omhandler underretning til

kommunalbestyrelsen. Begrundelsen herfor er, at det er kommunalbestyrelsen, der som ansvarlig myndighed har pligt til at reagere, hvis der underrettes om et barn eller en ung med behov for særlig hjælp eller støtte. I forhold til spørgsmålet om kendskabet til Ankestyrelsens egen drift kompetence og muligheden for at give underretning til Ankestyrelsen vedrørende bekymringer over et barns eller en ungs situation, kan ministeriet oplyse, at der er afsat midler til en oplysningskampagne, der netop har til formål at gøre opmærksom på Ankestyrelsens egen drift kompetence og muligheden for at henvende sig til Ankestyrelsen med henblik på, at de tager en sag op af egen drift.

Udover at ændre ordet *opholdssted* til *anbringelsessted* i forslaget § 65, stk. 1. giver bemærkningerne ikke anledning til forslag om ændringer.

6. Krav til varigheden af kursus til plejeforældre

Børnerådet, Plejefamiliernes Landsforening, Dansk Socialrådgiverforening og KL har kommenteret denne del af lovforslaget.

6.1 Kursets varighed

Flere af de faglige organisationer udtrykker ønske om, at minimumskravet til varigheden af kurset til plejeforældre hæves mere end, hvad der foreslås i lovforslaget. Børnerådet Plejefamiliernes Landsforening samt Dansk Socialrådgiverforening fremhæver, at varighedskravet på fire hele dage bør udvides.

Kommentar:

Forslaget angiver et minimumskrav til varigheden af kurset til plejeforældre. Det forhindrer ikke kommunen i at tilrettelægge kurser af længere varighed, og det følger i øvrigt af den kommunale forpligtelse på området, at kommunerne altid skal tilrettelægge kursernes varighed, så de kommende plejeforældre får de fornødne forudsætninger for at løfte opgaven som plejeforældre. Forslaget fastsætter alene en mindste grænse for kursernes varighed.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

6.2 Kursets indholdsmæssige kvalitet

KL undrer sig over, at man i forslaget vælger at fokusere på den tidsmæssige udstrækning frem for den indholdsmæssige kvalitet i kurserne. KL tilkendegiver, at de ikke kan bakke op om forslaget. Socialpædagogernes Landsforbund ønsker, at lovgivningen også indholdsmæssigt sikrer kurserne kvalitetsmæssigt. Samme ønske fremsættes af Plejefamiliernes Landsforening, som efterlyser, at lovgivningen har skarpere formuleringer af formål og indhold med kurset.

Kommentar:

Hvad angår fastlæggelsen af kursets konkrete indhold er det op til den enkelte kommunalbestyrelse selv at fastlægge det nærmere indhold bl.a. ud fra de kommende plejefamiliers behov og den information, kommunen i øvrigt tilbyder. I bemærkningerne til anbringelsesreformen, hvor kravet til plejeforældrekurser blev indført, er det dog forudsat, at kurset som minimum omhandler tre aspekter – dels omsorg og opdragelse af børn, herunder forståelsen for anbragte børns særlige situation mv., dels samarbejdet med barnets forældre, herunder hvordan barnets og forældrenes relation støttes og dels plejefamiliens rolle i samarbejdet med de professionelle omkring barnet. Disse elementer er også beskrevet i Vejledning om særlig støtte til børn og

unge og deres familier (vejledning nr. 3 til serviceloven). Det er således ministeriets vurdering, at den enkelte kommune sammenlagt nu får et godt afsæt for at tilrettelægge et mere kvalificeret kursus til plejeforældre, end tilfældet er i dag.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.

6.3 Andre bemærkninger

Dansk Socialrådgiverforening påpeger, at det bør præciseres, at begge forældre skal deltage i kurset.

Endelig påpeger Plejefamiliernes Landsforening, at de ønsker, at der fastsættes et tilsvarende varighedskrav for kurset til aflastningsfamilier.

Kommentar:

Det er forudsat både i den nuværende lovgivning og i nærværende lovforslag, at begge plejeforældre deltager i kurset.

Som det fremgår af forslaget, omfatter det ikke aflastningsfamilier. Dette er begrundet i en vurdering af, at aflastningsfamilier ikke løfter den primære plejeopgave, og der derfor ikke i samme omfang er behov for fra centralt hold at fastsætte minimumskrav til varigheden af kurser til aflastningsfamilier som til fuldtidsplejefamiliers.

Bemærkningerne giver således ikke anledning til forslag om ændringer.